

Reis : Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Bey

Âzalar: Umumî Kâtip Ruşen Esref Bey, Ahmet Cevat, Besim Atalay, Celal Sahir, Hamit Zübeyr, Hasan Âli, İbrahim Necmi, Ragıp Hulûsi Beyler.

R U Z N A M E

- I- 5/3/933 Pazar toplanmasının zaptı.
- II- Hami Reis Hazretlerinin emirleri dairesinde yapılacak işler.
- III- Kütüphane ve kitap meselesi.
- IV- Gelen kâğıtlar.
- V- Derleme Kolunun iki takriri.
- VI- Neşriyat Kolunun çalışma programı.
- VII- Hamit Zübeyr ve Ragıp Hulûsi Beylerin takriri.
- VIII- Lûgat-İstılah Kolunun iki takriri.
- IX- Lûgat kitaplarının taranması işi.
- X- Bülten neşri.
- XI- 25/10/932 Tarihinden 1/3/933 tarihine kadar yapılan masraflar.
- XII- Umumî Kâtipliğin teklifleri.

-
- I- 5/3/933 Zaptı okunup kabul edildi.
 - II- Hami Reis Hazretlerinin emirleri dairesinde yapılacak işler.
 - A) Divanü Lûgatü'ttürk'ün çabuk hazırlanması için muallim Kilisli Rifat Bey'e verilecek talimat meselesi ve Kilisli Rifat Bey tarafından gönderilen müsveddelerle Divanü Lûgatü'ttürk'ün Van Mebusu merhum Tevfik Bey tarafından yapılan tercümesi hakkında Komisyon raporu.

KARAR: Van Mebusu Tefvik Beyin eseri mirascılarının malı olup istiycekleri ücret tahmin edilemeyeceği gibi esasen bu iş Divanü Lûgatüt-türk'ün eski harflerle basılması işinde emeği geçen Kilisli Rifat Beye havale edilmiş kendisi çalışmakta bulunduğundan bu eserin basmasına lüzum görülmedi

Kilisli Rifat Beyin sorduğu suallere Komisyonca verilen cevaplarba gönderdiği ilk parti müsveddeler üzerine yapılan izahlar okunarak bazı değistirmelerle kabul edildi ve bu izahların için çok acele tutulmasına dair bir mektupla yarın kendisine gönderilmesine karar verildi.

Muallim Kilisli Rifat Beye gündelik yüz lira gönderilecektir.
B) Şeyh Süleyman Efendinin çagatay lûgatının bastırılması için konuşuldu.

KARAR: Abdülkadir, Mecdettin ve muallim Numan Nuri Beyler tarafından muhtelif tetkik ve mukayeselerle düzeltilerek yeni harflere çevrilmiş olan eserin hemen alfabe sırasına konulmasına karar verildi. Bu işi Abdülkadir Bey yapacak ve yanına ilk mektep muallimleri arasından seçilecek üç muallim yardımcı olarak verilecektir. Bu iş nihayet 15 günde bitecektir.

Abdülkadir Bey bu işe baktığı müddetçe kâtiplik vazifesini görmek üzere Reis Bey birini bulup tayin edecektir.

C) Orhon kitabelerindeki kelimelerle manalarının alfabetik sıraya konulması.

KARAR: Bu kelimelerle manalarını tesbit etmiş olan Ragıp Hulûsi Beyin bu işi üç gün zarfında yapıp bitirerek eserin Hami Reis Hazretlerine takdimine karar verildi.

ç) $\frac{7}{8}$ /3/1933 Toplanmasında karar verildiği üzere Naim Hazım Bey tarafından Kamusu Türkîden çıkarılarak hazırlanacak kelimelerin her gün gazetelere tebliği.

KARAR: Bu işle Neşriyat Kolunun başı meşgul olacaktır.

D) Türkiyede çıkan başlıca gazeteler başmuharrirlerinin Cemiyete âza kaydedilmeleri.

KARAR: Bu işle İbrahim Necmi Bey meşgul olacak ve Matbuat Müdürlüğünden Başmuharrirler isimleri listesini istiyerek tesbit ettikten sonra intihap edildikleri kendilerine tebliğ olunacaktır.

KARAR: 3) Hâmi Reis Hazretlerinin arzu buyurdıkları hususların netice-
leri kendilerine üç gün sonra mektupla arzolanacaktır.

~~III-~~ Kütüphane ve kitap meselesi.

Celâl Sahir Beyin raporu okundu.

KARAR: Eski Komisyonun yerine geçmek üzere Besim Atalay ve Hasan Âli
Beylerden mürekkep bir Komisyon teşkil edildi.

Celâl Sahir Beyin raporunda yazılı 5 madde ile bu Komisyon
meşgul olacaktır.

Hem kütüphane memurluğu yapmak hem evrak işlerinde kâtime
yardımcılık etmek üzere -Cemiyetçe malî fedakârlığı icabetmiyecek
surette- bir memur bulunması Maarif Vekilliğince temin edilecek-
tir.

IV- Gelen kâğıtlar :

A) Cümhuriyet Halk Fırkası Kâtibi Umumiliğinin 1/3/933 tarihli
ve 7/38841 sayılı, halk hatipleri tabirine öz Türkçe bir isim
bulunmasını isteyen mektubu okundu.

KARAR: Âzalar gelecek toplanmaya kadar düşünüp teklif edecekleri kelime-
leri hazırlıyacaklar ve gelecek toplanmada bunlar içinden seçi-
lenler Fırka Kâtibi Umumiliğine bildirilecektir.

Ruşen Eşref Bey, gelecek toplanmada burada bulunmayacağı
için muvafık bulduğu "*sojen*" karşılığını şimdiden bildirmiştir.

B) Reisi Ghurû Hazretlerine gönderilip Maarif Vekilliğine havale
buyurulan ve oradan Cemiyetimize gönderilen Çankırı Nafia me-
muru Rıza Beyin on beş senedenberi topladığı altı binden fazla
atalardan kalma sözleri bastırmak üzere üç yüz lira isteyen
mektubu okundu.

KARAR: Tetkik olunarak bastırılıp bastırılmıyacağı hakkında mütalâamız
bildirilmek üzere eserin gönderilmesi kendisine yazılacaktır.

V- Derleme kolunun iki tavriri:

A) Eskişehirin Arapören köyünde muallim Numan Nuri Beyin hizmet-
lerini takdir mahiyetinde olarak kol âzallığına seçilmesi muva-
fık görüldüğüne dair.

KARAR: Kabul edildi.

B) Kolun işlerinin çokluğundan ve Samsundan buraya nakledilen Şakir Beyin de henüz gelmediğinden bahsile kolun kuvvetlendirilmesi için esaslı tedbirler alınması hakkında.

KARAR: Şakir Beye telgraf çekilmiştir.

Başkaca yardımcı arkadaş temini için Ragıp Bey Maarif Vekili Beyefendiyle görüşecektir.

VI- Neşriyat kolunun çalışma programı okundu.

KARAR: Umumî heyeti kabul edilmiştir. Mecmua yerine bülten kelimesi kullanılacak, 13 no'lu maddenin şekliyle 24 ve 25 no'lu maddelerin yerlerini İbrahim Necmi Beyle Celâl Sahir Bey birlikte değiştireceklerdir.

VII- Hamit Zübeyr ve Ragıp Hulûsi Beylerin Erzurum Mebusu Necip Asım Beyin Lengüistik-Filoloji koluna âza alınması hakkında teklifleri.

KARAR: Kabul edilmiştir.

VIII- Lûgat - İstilah kolunun tavriri :

A) Harp Akademisi Kumandanlığından gelen mektupta sorulan noktalara verilmesi istilah merkezinde kararlaştırılan cevapları bildirerek heyetin mütalâasına istemektedir.

KARAR: Cevaplar muvafık görüldü.

B) İstilah merkezinin yapılmasını istediği üç şey hakkında.

KARAR: 1) Basılması istenilen cetvellerle mektupların örnekleri muvafık görüldü. Bu iş için lüzumu kadar kâğıt alınacaktır. 2) İstilah cetvelleri gönderilirken Cemiyet tarafından beyanname neşri ve Başvekillikle Maarif Vekilliğine memurlara ve muallimlere alâka tavsiye edilmek için mektup yazılması ve bu işler üzerine millet mütefekkirlerinin çalışmalarını temin için gazetelerde bir hitapta bulunmalarının Hâmi Reis Hazretlerinden rica edilmesi kabul edildi. 3) İlimler arasında müşterek kelimelerle bu kelimelerdeki başlıca lâhikaların karşılıklarını aramak kararı tasvip edildi. Bu hususta ve en çok güçlük mevzuu olan nisbet edatına bir karşılık bulmak işinde Gramer - Sentaks kolundan istenen yardım muvafık görülerek kol başı Ahmet Cevat Beyin hazırlaması kararlaştırıldı.

IX- İstilahlar meselesi münasebetiyle evvelce karar verilen öz Türkçe kelimeler kaynağı olan lûgatlerle sair mühim lûgatlerin taranması işi tekrar konuşularak eski kararları tadilen şu kararlar verildi :

KARAR: Bu işin büyük ehemmiyeti ve çok aceleliği olduğundan bununla uğraşmak üzere Hamit Zübey, Hasan Âli, Abdülkadir ve Şükrü Beylerden mürekkep bir Komisyon teşkil edilecektir. Bu Komisyon ne yolda çalışacağına dair bir rapor hazırlıyacak, ilk taranacak kitapları tayin edecek, Derleme kolunda hazır bu suretle taranmış fişleri istilah koyma işinde hemen istifade olunacak şekle koyacaktır.

Bu Komisyonun çalışmalarına iştirak edebilmesi için Abdülkadir Bey kâtiplik işinden alınacaktır, Yerine başka bir zat bulunacaktır. Bu yapıncaya kadar Abdülkadir Bey Komisyonun çalışmalarına iştirak etmeyecektir.

Şükrü Bey de Komisyonda çalışmak için hariçteki vazifelerinden alınmak çareleri Reislikçe temin olunacaktır.

X- "Bülten" neşri.

Neşriyat kolunun çalışma programı münasebetiyle bültenin bir an önce neşri konuşularak bunu temin için evvelki kararları tekiden şu karar verildi :

KARAR: 1) Bültene konacak nizamname, talimatnameler, çalışma programları teşkilâtın bütün âzalarının isimleri gibi bültene girecek hazır yazılar hemen dizdirilecektir. 2) Bültende neşredilecek kolaların dört aylık raporları hakkında Umumî Kâtip her kolun başıyla görüşecek ve raporlarda lüzum göstereceği bir değişme olur da bu hususta kol başıyla fikri birleşmezse Umumî Merkez Heyetinin mütalâası alınacaktır.

3) Serbest sütunlara konacak yazılar: evvela İbrahim Necmi Bey tarafından tetkik olunacak, sonra Umumî Kâtinin de reyî alınacaktır. Arada ihtilâf olursa Umumî Merkez Heyeti hakem olacaktır.

4) Mart sonuna kadar hazır olarak Neşriyat kolunun başına verilmeyen yazılar bültenin ilk sayısına konmayacaktır.

XI- 25/10/932 tarihinden 1/3/933 tarihine kadar yapılan masrafları gösterir mizan.

Tetkik olunarak kabul edildi. Yalnız bir arada gösterilen bazı masrafların, bütçeye konulan hangi tahsisata ait olduğu anlaşılmak üzere ayrılmasına karar verildi.

XII- Umumî Kâtipliğin teklifleri.

A) İhtisas bölükleri âzalarının çokluğundan dolayı bazı toplanma günlerinde mevcut iskemleler yetişmediğinden yirmi dört iskemle daha satın alınması.

KARAR: Muvafık görüldü.

B) Gramer - Sentaks kolunun açılacak anket için bastıracağı etüde sarfolunmak üzere kâğıt satın alınması.

KARAR: Lüzumu kadar kâğıdın satın alınması münasip görüldü.

C) Artin Cebeli Bey tarafından tedarik olunması istenilen Ermenice kitaplar.

KARAR: Bu hususta malûmatı olan Ruşen Eşref Bey hazır bulunmadığından kendisinden alınacak izahlara göre, muvafık görülürse, kitapların sipariş edilmesi hususunda Reisliğe salâhiyet verildi.